

A NATO-tagállamok védelmi kiadásai 2025/2026-ban: Európa védelmi fordulata

A NATO 2026. júliusi ankarai csúcstalálkozója alkalmából megjelentetett *Defence Investment of NATO Countries (2014–2026)* jelentés jól mutatja, hogy a szövetség védelmi kiadásai új szakaszba léptek. Míg a 2025-ben Hágában közzétett jelentés – *Defence Expenditure of NATO Countries (2014–2025)* – még elsősorban a 2014-es walesi csúcstalálkozón elfogadott, GDP-arányos 2%-os védelmi kiadási cél teljesítésére koncentrált, a 2026-os dokumentum már a hágai NATO-csúcson elfogadott új, 5%-os vállalás logikáját tükrözi. Így a hangsúly már nem pusztán a védelmi költségvetések növelésén, hanem a katonai képességek és a tágabban értelmezett biztonsági beruházások együttes fejlesztésén van.

A két jelentés összehasonlítása alapján megállapítható, hogy Európa védelmi kiadásainak növekedése 2025 folyamán még annál is gyorsabb volt, mint amit a tavalyi becslések feltételeztek. Az előző jelentés 559 milliárd dollárra becsülte a NATO európai tagállamainak és Kanadának 2025. évi védelmi kiadásait (2021-es árakon), míg a 2026-os jelentés ezt már 571 milliárd dollárra módosította, és 2026-ra további emelkedést, 634 milliárd dolláros szintet jelez előre. A NATO szerint az európai szövetségesek és Kanada 2025-ben reálértéken több mint 19%-kal növelték védelmi kiadásukat, ami több mint 90 milliárd dolláros többletet jelentett az előző évhez képest.

A legdinamikusabb növekedés továbbra is a NATO *keleti és északi szárnyán* figyelhető meg. Lengyelország 2026-ban a GDP 4,68%-át fordítja védelmi célokra, míg Litvánia (5,33%), Észtország (5,10%) és Lettország (4,92%) már gyakorlatilag az új, 5%-os NATO-cél közelében járnak. A balti államok és Lengyelország ezzel tovább erősítik szerepüket a szövetség keleti védelmének és elrettentésének meghatározó pilléreiként. Hasonló tendencia figyelhető meg az északi térségben is: Norvégia, Dánia, Svédország és Finnország egyaránt jelentős költségvetés-növelést hajtott végre, amelyet a NATO-bővítés, valamint az orosz fenyegetés tartóssá válása indokol.

Nyugat-Európában szintén folytatódik a védelmi kiadások növekedése, bár mérsékeltebb ütemben. Németország 2026-ra a GDP közel 2,7%-ára emeli védelmi kiadásait, ami történelmi fordulatot jelent a korábbi évtizedekhez képest. Franciaország 2,22%, az Egyesült Királyság 2,56%, Olaszország és Spanyolország pedig mintegy 2%-os szinten stabilizálódik. Ugyanakkor e nagy nyugat-európai gazdaságok többsége még mindig jelentősen elmarad az új NATO-célként kijelölt 3,5%-os, a védelem katonai elemeit finanszírozó szinttől, ezért a következő években további költségvetési korrekciókra lesz szükség.

Közép-Európában egyre markánsabb különbség rajzolódik ki Lengyelország és a régió többi állama között. Románia 2,43%-os, Bulgária 2,22%-os, Csehország 2,01%-os, Szlovákia 2,02%-os, Magyarország pedig 2,09%-os GDP-arányos védelmi kiadással teljesíti a korábbi NATO-elvárást, azonban egyik ország sem közelíti meg a lengyel vagy balti fejlesztési ütemet. Ez arra utal, hogy a közép-európai régión belül egyre inkább kétsebességes fejlődés bontakozik ki: Lengyelország regionális katonai nagyhatalommá válik, míg a többi állam elsősorban a minimális NATO-követelmények fenntartására törekszik.

A 2026-os jelentés másik fontos újdonsága, hogy a GDP 3,5%-át célzó alapvető (katonai) védelmi kiadások mellett már külön kezeli az egyéb védelmi és tágabban értelmezett, de ide kapcsolódó biztonsági célú beruházásokat is. Ezek közé tartoznak többek között a katonai mobilitást szolgáló infrastruktúra-fejlesztések, a kritikus infrastruktúrák védelme, a kiberbiztonság, valamint a hadiipari kapacitások fejlesztése. Ez jól mutatja, hogy a NATO egyre komplexebben értelmezi a védelem fogalmát, és a katonai költségvetéseket egy szélesebb, a tagállamok nemzeti biztonságát fenntartó és fejlesztő beruházási rendszer részeként kezeli.

Összegzés. A két jelentés összevetése alapján megállapítható, hogy az európai államok védelmi stratégiájában és védelempolitikájában minőségi fordulat zajlik. A 2%-os GDP-arányos cél gyakorlatilag teljesített politikai minimummá vált, miközben a hangsúly fokozatosan az 5%-os – ezen belül 3,5%-os alapvető (katonai) védelmi – cél elérésére helyeződik át. A védelmi kiadások növekedése ugyanakkor egyre inkább differenciálja az európai NATO-tagállamokat: a keleti és északi szárny országai gyors ütemben növelik katonai képességeiket, míg Nyugat- és Dél-Európa többsége továbbra is fokozatos felzárkózást követ. Magyarország számára ez azt jelenti, hogy a 2%-os vállalás teljesítése önmagában már nem biztosít kiemelt pozíciót a szövetségben belül; a jövőben a tényleges katonai képességek, a hadiipari fejlesztések és a regionális hozzájárulás mértéke válik a NATO-n belüli szerepvállalás meghatározó mércejévé.

2026. július 08.